

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2013

Summary in Hungarian

Read the full book on: 10.1787/agr_outlook-2013-en

OECD-FAO mezőgazdasági kilátások: 2013

Összefoglalás magyarul

A növekvő kereslet a fejlődő országoknak kedvez: A globális mezőgazdaságot a fejlett országokban évtizedekig az intézkedések által gerjesztett túltermelés jellemezte, míg a fejlődő országokban a stagnálás. A politikai reformok és a globális gazdasági növekedés gyökerestől felforgatta a keresletet és a kínálatot, így a mezőgazdaság sokkal inkább piacvezérelt ágazattá vált, amelybe megéri befektetni. A fejlődő országok esetében várhatóan megnő a globális termelésben való részvétel aránya, és az exportnövekedést is javarészt ők gerjesztik.

Lassabb termelésnövekedés: A mostani kiadványban tárgyalt globális mezőgazdasági ártermelés előre vetítve átlagosan évi 1,5%-kal növekszik az előző évtizedben mért 2,1%-os növekedéshez képest. Ez a lassabb növekedés várhatóan minden takarmánynövény-ágazatban és a haszonállat-tenyésztésben is jellemző lesz. A felsorolt trendek csupán reagálnak a növekvő költségek, az egyre korlátozottabb erőforrások, illetve a növekvő környezetvédelmi nyomás meglétére, amelyek várhatóan szinte az összes régióban gátolni fogják a kínálatoldali válasz kiváltását.

Csökken az élelmiszerárak inflációja: A termékek ára és a fogyasztók által az élelmiszerekért fizetett tényleges ár közötti összefüggés általában nem egyértelmű, így, bár a termékek ára továbbra is magas, vannak arra utaló jelek, hogy mérséklődik a fogyasztói élelmiszerek árának inflációja. Mivel az élelmiszerekre fordított kiadások a háztartási költségek 20–50%-át is kitehetik a fejlődő országokban, az elérhető áron kapható élelmiszer továbbra is problémát jelent.

A piacok reagálnak a globális gazdaság kettéválására: Noha a mezőgazdasági piac viszonylag rugalmasan reagál a gazdasági visszaesésekre, továbbra is tükrözi a kétsebességű globális piac hatásait, amely csak lassan áll helyre a fejlett országokban, ám több fejlődő országban is nagy sebességre kapcsol. Az olajárak emelkedése fontos, de nem kiszámítható tényező az élelmiszerár-előrejelzésekben. Az amerikai dollár értékcsökkenése várhatóan csökkenti más exportőrök relatív versenyképességét, ám sok importőr vásárlóerejét növeli.

Az árak középtávon növekedni fognak: Történelmi szempontból a termékárak jelenleg magasak. A közeljövőben a termesztés fellendülésének köszönhetően lezuhanhatnak a takarmányárak, míg a szűkös állatállomány miatt a húsfélék ára magas marad. A takarmányok és az állati termékek ára hosszabb távon várhatóan emelkedik, a húsfélék, halak és bioüzemanyagok ára pedig különösen.

Az inflációt követő árak nem csökkennek: A 2013 és 2022 közötti időszakra előre vetített átlagos reálár a legtöbb, a mostani kiadványban tárgyalt termék esetében jócskán meghaladja a 2003 és 2012 közötti átlagot. Az átlagos reálárak a következő évtizedben azonban az elmúlt években tapasztalható csúcsok alatt maradnak.

Nő a fogyasztás: A mostani kiadványban tárgyalt termékek fogyasztása növekedni fog a fejlődő országokban, noha lassabb mértékben; a növekedés oka a növekvő népességszám, a magasabb jövedelmek, az urbanizáció és az étkezési kultúra átalakulása. A fejenkénti fogyasztás előre vetítve

Kelet-Európában és Közép-Ázsiában ugrik meg a leggyorsabban, őket Latin-Amerika és Ázsia többi része követi.

Tovább nő az agrárkereskedelem: A növekvő gazdaságok kivesszik a részüket a kereskedelem felélénküléséből: hozzájuk köthető a durvaszemcsés gabonafélék, a rizs, az olajos magvak, a növényi olaj, a cukor, a marhahús, a szárnyasok és a halak exportjának nagy része. Az OECD-térség kereskedelmi részesedése tovább csökken, de továbbra is ez a térség marad a búza, a gyapot, a disznó- és birkahús, valamint a legtöbb tejtermék vezető exportőre.

Bizonytalan kilátások: Az élelmiszerhez jutás globális biztonságát termelési hiány, változékony árak és a kereskedelemben tapasztalható zavarok fenyegetik, különösen az alacsony készletszámok tekintetében. Egy nagyobb méretű aszály, mint amelyet 2012-ben tapasztaltak az Egyesült Államokban és a FÁK országaiban, az alacsony készletszámokkal megfejelve 15–40%-kal is megemelheti a takarmánynövények árát. Az energiaárak tovább növelik a bizonytalanságot, mivel a bioüzemanyag-piacokra és a ráfordítási költségekre is hatással vannak. A világkereskedelem még a termelésnél is érzékenyebb a terményhozamok ingadozására és a makroökonómiai hajtóerőkre.

A középpontban: Kína: A mostani kiadvány középpontjában Kína áll, amelynek mezőgazdasága és élelmiszeripara egyre gyorsabban nő. A korlátozott termelés és a növekvő kereslet között őrlődő Kína a jövőben várhatóan több élelmiszert fog importálni, de előrejelítve összességében várhatóan önellátó marad a fő takarmánynövények tekintetében.

Kína fogyasztásának növekedése előrejelítve kissé, mintegy évi 0,3%-kal meghaladja a termelés növekedését, folytatva az előző évtizedben megfigyelt jelenséget. Ennek eredményeképpen Kína mezőgazdasága várhatóan további, enyhe nyitást produkál, ám ennek mértéke az adott terméktől függ.

Kína első számú prioritásként tűzte ki az élelmiszerhez jutás biztonságát és az önellátást a rizs és a búza tekintetében. Az agrártermelés 1978 és 2011 között csaknem ötszörösére nőtt. Az utóbbi években azonban emelkedtek az élelmiszerárak, és a növekvő erőforrás- és munkaerőhiányt tekintve a termelés várhatóan lassulni fog.

Az élelmiszerek növekvő rendelkezésre állása és az emelkedő bérek jelentősen megnövelték az élelmiszerhez jutás biztonságát, így 1990 óta csaknem 100 millióval csökkent az alultápláltak száma, noha a népesség 200 millió fővel gyarapodott. Az alultáplált lakosság számának csökkentése továbbra is komoly feladat marad.

2001 és 2012 között Kína agrárimportjának és -exportjának nagysága 27,9 milliárd amerikai dollárról 155,7 milliárd amerikai dollárra nőtt. Az importigény 6,2%-ról 12,9%-ra duplázódott, míg a kínai nettó kereskedelmi hiány értéke 31 milliárd amerikai dollár volt 2012-ben az agrár- és élelmiszeripari szférában.

Kínában legfőképpen az erős gazdasági növekedés fenntarthatósága, a termelésben tapasztalható fokozódó erőforráshiány és a termelési bizonytalanságot okozó, egyre kiszámíthatatlanabb éghajlati változások jelenti a fő problémát.

A 2022-re előrejelített globális termékpiac

- Gabonafélék: A terménynövekedés várhatóan évi 1,4%-kal nő; a fejlődő országok piaci össznövekedése eléri az 57%-ot. Előrejelítve Thaiföld lesz a világ vezető rizsexportőre, közvetlenül utána pedig Vietnam. A búza és a durvaszemcsés gabonafélék fő exportőre várhatóan továbbra is az Egyesült Államok marad.
- Olajos magvak: A terménynövekedés várhatóan a gabonafélék növekedését is túllépi. A növényiolaj-termelés piacán a pálmaolaj megőrzi stabil, 34%-os részesedését.
- Cukor: A termelés várhatóan csaknem évi 2%-kal nő; a legfőbb termelő Brazília és India. A fejlődő országok továbbra is a világ vezető cukorfogyasztói maradnak.
- Gyapot: Tovább nő a mesterséges szálanyagok piaci részesedése. India gyapottermesztése előrejelítve 25%-kal nő, így a világ első számú gyapottermelőjévé válik.
- Etanol: A termelés várhatóan csaknem 70%-kal nő, a biodízel-termelés pedig ennél is gyorsabban, de jóval kisebb szegmensben. 2022-re a bioüzemanyag-termelés előrejelítve a világ teljes cukornádtermésének 28%-át, a növényi olajak 15%-át és a durvaszemcsés gabonafélék 12%-át hasznosítja.

- Húsfélék: A fejlődő országok várhatóan 80%-kal járulnak hozzá a globális húsipari termelés növekedéséhez. Az egy főre eső húsfogyasztás növekedése lelassul, mivel a főbb fejlődő gazdaságok megközelítik a fejlett országok szintjét.
- Tejtermékek: A fejlődő országoknak köszönhető várhatóan a globális tejipari termelés növekedésének 74%-a, a fogyasztás növekedése előrevetítve itt azonban meghaladja a termelését, így fokozódik az Egyesült Államokból, az Európai Unióból, Új-Zélandról, Ausztráliából és Argentínából származó tejipari termékek exportja.
- Halászat: A halászati termelés előrevetítve csak 5%-kal, az akvakultúrás termelés ezzel szemben 35%-kal nő. 2015-re az akvakultúrás termelés meghaladja a halászati termelést, azaz már nem a halászat lesz az emberi fogyasztásra szánt haltermelés elsődleges forrása.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD/FAO (2013), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2013-en